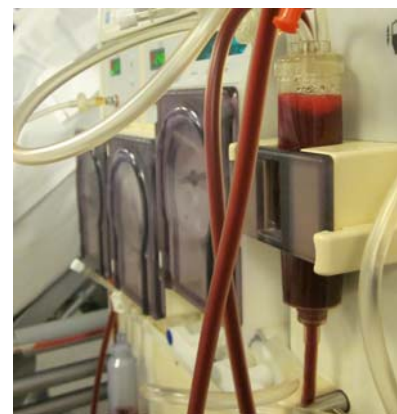

H.-Hartziekenhuis Roeselare - Menen vzw
Wilgenstraat 2 - 8800 Roeselare
www.hhrm.be

Informatiebrochure voor de patiënt

DIALYSE

riziv.nr 7/10117/20

ondernemingsnr. 0409.779.072

Campus Wilgenstraat 2
8800 ROESELARE
Tel. 051 23 71 11
Fax 051 23 70 60

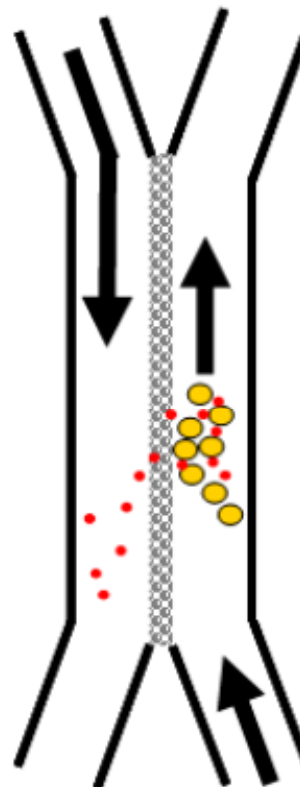
Campus Westlaan 123
8800 ROESELARE
Tel. 051 23 81 11

Campus Rijselstraat 71-73
8930 MENEN
Tel. 056 52 21 11
Fax 056 52 22 00

INHOUD:

1. Intro
2. Contact
3. Wat is dialyse?
  - peritoneale dialyse
    - aangeboden technieken
    - in de praktijk
    - hygiënische maatregelen
    - reizen
  - hemodialyse
    - schema
    - afdelingsafspraken
    - eetgebeuren en dialyse
    - vervoer
4. Financieel
5. Patiëntenvereniging
6. Informatie

1. DIALYSE, INTRO

Het hebben van een chronische terminale nierziekte is zeer ingrijpend. Een nieraandoening, dialyse of een transplantatie is niet zomaar weg te denken; erover praten helpt. Zowel met mensen in je omgeving, hulpverleners als ook met patiënten die hetzelfde meemaken.

Mensen die weten waar je het over hebt en misschien vanuit hun eigen ervaring iets kunnen meegeven.

Zowel op lichamelijk als op psychosociaal vlak is dialyse een complexe, ingrijpende behandeling, die wellicht een aantal vragen oproept.

Om de onzekerheid en de angst voor het onbekende bij u weg te nemen trachten wij een groot aantal vragen te beantwoorden.

De dialyse neemt zowel in het leven van de patiënt, als dat van eventuele partner of gezin een belangrijke plaats in.

Als patiënt zal je leven worden gedicteerd door het ritme van de dialyse, waarbij je een stuk aan vrijheid en tijd moet inboeten. Voor velen is het een grote aanpassing. Leven met dialyse is leren leven met beperkingen.

Het nefrologisch team ondersteunt u hierin zoveel mogelijk en helpt u het leven boven de ziekte uit te tillen.

2. CONTACT

Artsen

Dr G. De Schoenmaeker
Dr B. Maes
Dr H. Schepkens
Dr I. Vandewiele
Dr J. Verbanck
Bereikbaar via secretariaat; 051 / 23 72 81

Sociale dienst

051/23 78 61 (Ingrid) of 051/23 39 19 (Nele)

Dialyse – moedercentrum Roeselare

Secretariaat tel 051 / 23 77 56
Fax.051 / 23 79 38

Hoofdverpleegkundige 051 / 23 39 50
Lemey Geert @ : glemey@hhr.be

zaal 1	051 / 23 77 26
zaal 2	051 / 23 77 55
zaal 3	051 / 23 78 80
Peritoneale dialyse	051 / 23 74 64

Collectieve autodialyse

Hoofdverpleegkundige
Bogaert Bert @ : rbogaert@hhr.be

Dialyse – CAD Menen

Tel 056 / 52 23 75
Fax 056 / 52 28 60

Dialyse – CAD Tielt

Tel 051 / 42 55 77
Fax 051 / 42 55 81

Dialyse – CAD Veurne

Tel 058 / 33 38 20
Fax 058 / 33 38 24

Dialyse – CAD Torhout (samenwerking)

Tel 050 / 23 25 91
Hoofdverpleegkundige Decorte Geert

3. WAT IS DIALYSE?

Dialyse is een nierfunctievervangende behandeling.

Wanneer de restfunctie van de eigen nieren gedaald is tot ongeveer 10%, wordt in overleg met de behandelende arts een keuze gemaakt tussen twee methoden; hemodialyse of peritoneale dialyse. Niertransplantatie is een derde alternatief, dat niet aan bod komt in deze brochure.

PERITONEALE DIALYSE

Een eerste vorm van dialyse is peritoneale dialyse en kan thuis dagelijks worden uitgevoerd.

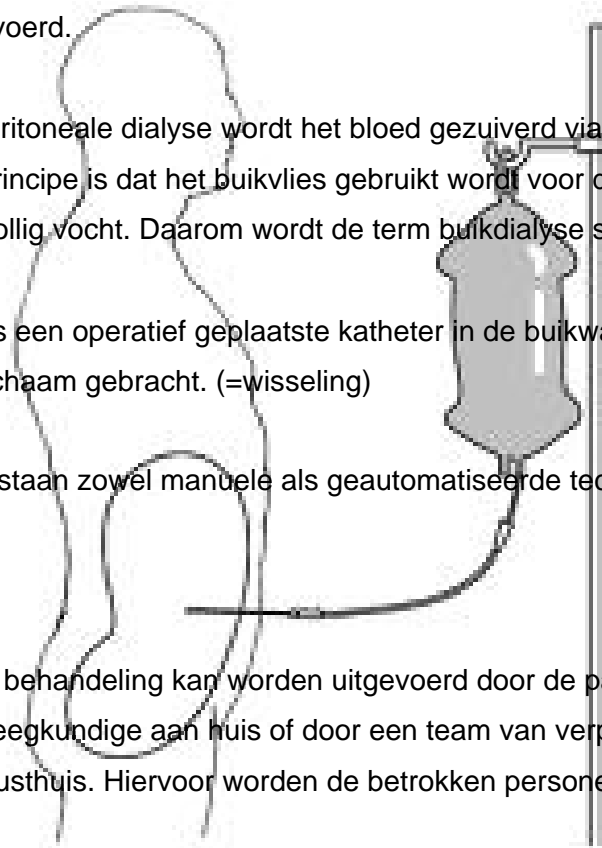
Bij peritoneale dialyse wordt het bloed gezuiverd via een spoelvoeistof in de buikholte: het principe is dat het buikvlies gebruikt wordt voor de verwijdering van afvalstoffen en overtollig vocht. Daarom wordt de term buikdialyse soms gebruikt.

Langs een operatief geplaatste katheter in de buikwand wordt een spoelvoeistof in/uit het lichaam gebracht. (=wisseling)

Er bestaan zowel manuele als geautomatiseerde technieken om aan buikspoeling te doen.

Deze behandeling kan worden uitgevoerd door de patiënt zelf, een familielid of een verpleegkundige aan huis of door een team van verpleegkundigen indien u verblijft in een rusthuis. Hiervoor worden de betrokken personen degelijk opgeleid.

Op regelmatige tijdstippen is er een consultatie in het bureau van peritoneale dialyse.

Aangeboden peritoneale dialysetechnieken:

→ **CAPD** (= Continue-Ambulante-Peritoneale-Dialyse)

Bij deze techniek wordt er 4-maal per dag een manuele wisseling uitgevoerd.

Dergelijke wisselingen duren ongeveer 30 minuten en worden verdeeld over de dag.

→ **APD** (= Automatische-Peritoneale-Dialyse)

Hierbij wordt de dialyse 's nachts uitgevoerd met behulp van een toestel (=cyclor), terwijl u slaapt.

's Avonds worden een aantal leidingen en spoelzakken gemonteerd aan het toestel (15'), waarna u zich aansluit en de volgende morgen afsluit. Tijdens de dag bent u vrij.

Peritoneale dialyse in de praktijk

Voor de implantatie van de PD-katheter wordt u een drietal dagen opgenomen. De avond voor de implantatie gebeuren nog aan aantal onderzoeken.

Thuis krijgt u het bezoek van een techniker en verplegende, die nagaan waar uw behandeling kan uitgevoerd worden en of er eventuele aanpassingen moeten gebeuren. Deze noodzakelijke aanpassingen zijn kosteloos.

Na enkele weken wordt u terug opgenomen om de behandeling aan te leren. Deze opleiding duurt gemiddeld een 5-tal dagen. Tijdens de opleiding kan u beide technieken aanleren.

Een verplegende zal u daarna begeleiden bij uw eerste behandeling thuis.

De volgende week komt u op consultatie, daarna slechts om de vijf à zes weken.

Bij dringende problemen of vragen over uw peritoneale dialyse kan u 24uur op 24uur terugvallen op deskundige hulp.

De spoelvloeistoffen en toebehoren, nodig voor 1 maand, worden door een firma, gratis, bij u thuis op de afgesproken plaats geleverd.

Hygiënische maatregelen

De PD-katheter is uw levenslijn, daarom vragen wij u om tractie te vermijden en hem steeds na de behandeling veilig weg te bergen.

Baden is in principe verboden.

Douchen mag en na goedkeuring van de nefroloog, die u ook bepaalde op te volgen afspraken meegeeft.

Reizen

De mogelijkheid om te reizen blijft bestaan.

De nodige materialen worden door de firma, in samenspraak met de verplegende, op uw vakantiebestemming geleverd.

HEMODIALYSE

Dit is de meest gekende vorm van dialyse.

Een kunstnier neemt de zuiverende functie van de echte nieren over en brengt de vochtbalans in evenwicht.

Deze behandeling gaat door in een speciale afdeling van het ziekenhuis, waar de patiënt 3 x per week, voor een duur van ongeveer 4 uur aan een hemodialyse toestel wordt gekoppeld. Hierbij wordt het bloed buiten het lichaam via een kunstnier gezuiverd.

De toegangsweg tot de bloedbaan kan via een fistel of katheter gebeuren.

→ Fistel; door een kleine operatieve ingreep (verbinding ader / slagader) ontstaat in de arm een meer opgezette ader.

Deze ader wordt aangeprikt en dient als toegangsweg.

→ Katheter; soepel kunststof buisje dat in een groot bloedvat in de halsstreek geplaatst wordt door een chirurg.

Schema hemodialyse

Er zijn standaard vier shifts:

- maandag – woensdag – vrijdag (voor- of namiddag)
- dinsdag – donderdag – zaterdag (voor- of namiddag)

De toewijzing van de shift is afhankelijk van

- de patiëntenbezetting
- afspraak met ziekenvervoer en mutualiteit
- persoonlijke wensen

Dit wordt samen met de sociaal verpleegkundige en de hoofdverpleegkundige besproken.

In principe wordt niet afgeweken van dit schema, ook niet op een aantal feestdagen zoals hemelvaart, 1 mei, ..

Uitzonderingen:

- medische onderzoeken of ingrepen.
- speciale persoonlijke redenen: gebeuren steeds in overleg met arts en verpleegkundige.
- op kerstdag en nieuwjaarsdag is er geen dialyse.

Afdelingsafspraken hemodialyse

Omwille van de grote groep mensen, de complexe organisatie en enkele medisch – technische factoren vragen we rekening te houden met volgende afspraken:

Bezoek

Liefst geen bezoek. Indien er door omstandigheden toch bezoek is, gelieve uw aanwezigheid te beperken tot een tiental minuten. Tijdens de doktersronde wordt gewacht buiten de dialysezaal. Uitzonderingen zijn bespreekbaar met de zaalverantwoordelijke.

Wachten

Om de organisatie en het bed- en rolstoeltransport zo vlot mogelijk te laten verlopen vragen wij u vriendelijk te wachten om de zaal binnen te komen tot een dialysemedewerker u afhaalt.

GSM

We willen erop wijzen dat binnen het ziekenhuis een aantal risicozones zijn waar een gebruiksverbod van GSM's geldt. Ook de dialyse zalen behoren hier toe. Mogen we u dan ook vriendelijk verzoeken GSM's volledig uit te schakelen. Dit om de werking van de dialysetoestellen en andere medische apparatuur niet te ontregelen. Patiënten die beroepshalve telefonisch bereikbaar moeten zijn, nemen hiervoor contact op met de zaalverantwoordelijke of de hoofdverpleegkundige.

Hygiënische maatregelen

Kledij

Indien er een dialysekatheter aanwezig is, aangepaste kledij dragen zodat deze gemakkelijk bereikbaar is. Met aangepaste kledij bedoelen we open kledij rond de hals.

Handontsmetting

Wil telkens de handen met alcoholgel ontsmetten zowel bij het binnenkomen als bij het verlaten van de dialysezaal: er zijn hiervoor op verschillende plaatsen flacons beschikbaar.

Voetcontrole

Vanuit preventief standpunt wordt wekelijks een voetcontrole uitgevoerd.
(controleren doorbloeding, sterke eeltvorming, droge huid, wondjes,...)

Eetgebeuren en dialyse

Omwille van medische en organisatorische redenen is het aanbod en het gebruik van voeding en drank beperkt.

Een klein hapje of drankje tijdens dialyse kan aangenaam zijn en zorgt voor wat verstrooiing tijdens de lange dialyse.

Voor sommigen is het iets om naar uit te kijken.

Er is echter een nadeel aan verbonden; het kan een lage bloeddruk veroorzaken, soms met braken als gevolg.

→ Daarom wordt individueel beoordeeld als voedsel en of drank kan aangeboden worden tijdens dialyse. Als iemand iets nuttigt tijdens dialyse is de hoeveelheid beperkt om verwickelingen te voorkomen.

Er wordt enkel aan diabetes- en gehospitaliseerde patiënten een ontbijt aangeboden. In de CAD's Menen, Tielt en Veurne is geen ontbijt voorzien.

Er is mogelijkheid tot het nemen van een lunch in het moedercentrum, voor de CAD's ter plaatse te bevragen.

Mogen wij u er eveneens attent op maken dat er geen voeding of drank vanuit de dialyse meegenomen wordt naar huis

In een aantal gevallen kan, op medisch voorschrift, bijvoeding voorzien worden.

Vervoer

Verplaatsing van en naar het dialysecentrum gebeurt meestal via ziekenvervoer ofwel via eigen vervoer.

Voor het ziekenvervoer worden zowel personenwagens als ambulances gebruikt.

De sociale verpleegkundige zal samen met u overleggen welke de meest aangewezen manier van transport is.

4. FINANCIHEEL

Wat kost uw dialyse?

Iedere behandeling wordt integraal terugbetaald door het ziekenfonds. Er is echter wel een remgeld voor medicatie en bijkomende onderzoeken.

Uw facturen worden eerst aangeboden aan uw ziekenfonds en pas daarna wordt het resterende remgeld en of supplementen aan u aangerekend

Maandelijks wordt u een factuur toegestuurd.

De sociaal verpleegkundige kan u de nodige informatie verstrekken of administratieve ondersteuning geven.

Wat kost het vervoer?

Ook wat het vervoer betreft kan de sociaal verpleegkundige u informeren over de kostprijs en of de terugbetaling van uw reiskosten.

5. PATIENTENVERENIGING:

VRIENDENKRING NIERPATIENTEN ROESELARE

De Vriendenkring Nierpatiënten Roeselare (VNR) is een patiëntenvereniging voor dialysepatiënten, getransplanteerden, familie en zorgverstrekkers.

Via een brede waaier van activiteiten streeft het bestuur en vele vrijwilligers volgende doelstellingen na:

- begeleiden en informeren van patiënten
- het geven van advies
- communicatie bevorderen
- dienstverlening

Informatie:

www.nierpatientenroeselare.be/

6. MEER INFORMATIE OVER DIALYSE

Als bij een nierpatiënt dialyse wordt opgestart, vergt dat een ingrijpende aanpassing van het dagelijkse leven, ook het sociale leven moet worden bijgestuurd.

Naast dialyseactiviteiten moet er bijvoorbeeld een strikt dieet gevolgd worden. Een fulltime baan is vaak niet meer mogelijk.

Ook zaken, als vakanties en uit eten gaan, vragen veel regeling.

Met uw bezorgdheden en vragen kunt u steeds terecht bij iemand van de artsen of medewerkers van de dialyse afdeling.

Informatie over dialyse en vakantiedialyse:

www.hhr.be

Doorklikken naar zorgaanbod en diensten
(Nefrologie – Dialyse – Algemene Inwendige)

